

Møde i Styregruppen Stevns Klint verdensarv

Mandag d. 1. juni 2015 kl. 9-11 Rådhuset St. Heddinge

Til stede:

Stevns Kommune: Borgmester Mogens Haugaard (formand og mødeleder), formand for Natur-, Fritids- og Kulturudvalget Bjarne Østergaard Rasmussen, formand for Plan- og Teknikudvalget Flemming Petersen, vicekommunaldirektør Bjørn Voltzmann, leder for Natur & Miljø Berith Burkandt
Kulturstyrelsen: Arkitekt Bolette Lehn Petersen
Østsjælland Museum: Bestyrelsesformand Jens Carl Jørgensen, direktør Tove Damholt
Naturstyrelsen: Skovrider Claus Jespersen (fra pkt. 4)
Gjorslev Gods: Godsejer Peter Henrik Tesdorpf
Naja Habermann, Site manager, Udviklingsgruppen Stevns Klint er referent.

1. Organisation omkring Stevns Klint verdensarv

Stevns Klint har nu snart været verdensarv et år. På baggrund af en stor politisk interesse for arbejdet i Udviklingsgruppen Stevns Klint har Udviklingsgruppen besluttet at iværksætte en evaluering af hele organisationen omkring Stevns Klint som verdensarv med det formål at opnå den bedste forvaltning af verdensarven.

Mogens Haugaard orienterede om Udviklingsgruppen Stevns Klints arbejde med organisation hvor der pt. arbejdes for at finde en ekstern rådgiver, der kan varetage opgaven. Kulturstyrelsen er på vej med en strategi for forvaltning af verdensarv i Danmark og ser potentiale i samarbejde omkring dette. Kulturstyrelsen ønsker i højere grad at blive inddraget tidligt i væsentlige spørgsmål som fredning og besøgscenter, og minder om IUCNs positive tilkendegivelser omkring shared management, og opfordrer til at fastholde dette i forvaltningen. Jens Carl Jørgensen tilslutter sig ønsket om, at Styregruppe og USK bestyrelse i højere grad involveres i beslutningerne omkring verdensarven, selv om kommunalbestyrelsen har det sidste ord. Tove Damholt opfordrede til fortsat fokus på shared management, så vi kan løfte den status Stevns Klint har opnået som rollemodel ikke kun i Danmark, men også internationalt. Styregruppens medlemmer vil blive inddraget i arbejdet omkring organisation.

2. Retningslinjer for indsamling

Indsamling og hærværk på klintefloden betragtes af IUCN som en af de største trusler mod verdensarvens kerneværdi. Som et led i beskyttelsen af Stevns Klint er derfor udarbejdet en kommunikationsplan for retningslinjer for indsamling. I kommunikationsplanen fokuseres på fem målgrupper: Turister, skoler, amatørgeologer og forskere. Kommunikationsindsatsen varetages af Site Manager i tæt samarbejde med Østsjælland Museum.

De eksisterende retningslinjer samt folder til kommunikation af retningslinjer er vedhæftet til orientering.

I forbindelse med monitoringen udført som en del af forvaltningen af verdensarv er der dokumenteret en øget interesse for og pres på Fiskeler efter verdensarvsopdagelsen, specielt i Holtug Kridtbrud. Den løbende monitoring har fokus på problematikken og der er indledt en dialog med Naturstyrelsen omkring revideret skiltning i Holtug.

Sigerslev Kridtbrud har tidligere fungeret som indsamlingsområde for amatørgeologer og der er i bruddet fundet fossiler med stor videnskabelig og udstillingsmæssig værdi. Med udgangspunkt i hensynet til personsikkerhed har OMYA de seneste år strammet op omkring restriktioner for færdsel i kridtbruddet. I forhold til adgang til bruddet er der opstået en konflikt med en særligt habil, lokal amatørgeolog jf. indslag i TV2Øst. Mulighederne for konfliktløsning blev drøftet.

Stevns Kommune har positive forhandlinger med OMYA omkring omlægning af Trampestien langs stranden foran kridtbruddet.

3. Turistpolitisk redegørelse

Stevns Kommune har sikret udarbejdelse af en lokalt forankret turistpolitisk redegørelse med det formål at fremme et langsigtet, målrettet og opgavebaseret samarbejde mellem offentlige og private aktører om en bæredygtig turismeudvikling i hele Stevns Kommune baseret på verdensarven som løftestang for fællesskabet. Redegørelsen kommer til at ligge til grund for de sammenhængende turistpolitiske overvejelser i Kommuneplan 2017. Når den turistpolitiske redegørelse er godkendt i Stevns Kommune kan et samarbejde mellem aktørerne i den nye samarbejdsstruktur påbegynde planlægningen af redegørelsens udmøntning. Dette sker bl.a. i et tæt samarbejde med direktøren for det nye destinationselskab for Visit-Sydsjælland-Møn, der allerede har påtaget sig rollen som facilitator for det kommende samarbejde. Den turistpolitiske redegørelse er på dagsorden til møde i Natur-, Fritids-, og Kulturudvalget i Stevns Kommune d. 19. maj.

Den turistpolitiske redegørelse er vedhæftet til orientering.

Mogens Haugaard Nielsen, Bjarne Østergaard Rasmussen, Bjørn Voltzmann orienterede om processen, der har inddraget en lang række lokale aktører og har medvirket til at samle nøgleaktører på turismeområdet. Den turistpolitiske redegørelse har fokus på en bæredygtig turismeudvikling, og er i høj grad operationel, bla. ved at udpege ansvarlige tovholdere for en række indsatser og ved at samle de nøgleaktører i nyt samarbejdsforum, som også omfatter den nye markedsføringsorganisation Visit Sydsjælland-Møn. Redegørelsen er pt. under politisk behandling i udvalg og kommunalbestyrelse. Styregruppen drøftede mulighed for yderligere forankring og fremhævede det hensigtsmæssige i at indtænke den bæredygtige turismeudvikling i kommunens øvrige relevante strategier mv.

4. Sikkerhed

Sikkerhed for gæster ved Stevns Klint er et særligt opmærksomhedspunkt. Stevns Kommune orienterer om tiltag til sæson 2015.

Stevns Kommune monitorer, informerer og vejleder om sikkerhed ved Stevns Klint og Berith Burkandt orienterede kort om kommunens indsats. På initiativ fra Stevns Kommune er f.eks. iværksat flytning af sti og bænke nord for Højerup gl. kirke i et samarbejde med lodsejer Selskabet Højeruplund og frivillige fra Asylcenter Sigerslev. Naja Habermann orienterede omkring planer for en ny trappe ved Højerup, ligeledes udsprunget af et ønske om at for-

bedre sikkerheden. Til spørgsmål om muligheden for at sprænge stykker af klinten af hensyn til sikkerhed vurderede Bolette Lehn Petersen, at UNESCO ikke ville acceptere denne procedure af hensyn til bevaring af verdensarven. Nuværende skredanalyse revideres hver 10. år, næste gang i 2021.

5. Fredning

Stevns Kommunes Kommunalbestyrelse besluttede den 14. januar 2015 at nedlægge et § 34 forbud mod fysiske og retlige ændringer af de eksisterende forhold omkring Trampestien. Derefter var der et år til at udarbejde et fredningsforslag i samarbejde med DN. Efterfølgende har Kommunalbestyrelsen besluttet, at der trods beslutningen om at udarbejde et fredningsforslag skal indledes forhandlinger med lodsejerne langs Trampestien. Formålet med dette er et forsøg på evt. at indgå frivillige aftaler om Trampestien, der er mere bindende end de eksisterende frivillige aftaler. Udarbejdelse af fredningsforslaget er derfor p.t. sat i bero frem til 1.7 2015.

Mogens Haugaard Nielsen orienterede om sagens forløb. Et frivilligt forslag forventes forelagt kommunalbestyrelsen, enten på mødet d. 25. juni eller første møde efter sommerferien. Der kan derfor opstå en situation, hvor der må arbejdes parallelt med frivillig aftale og fredningssag. Det endelige omfang af en evt. fredning kendes ikke endnu, da der ikke arbejdes med fredningssagen i den mellemliggende periode. Der er mulighed for at der kan rejses en fredningssag for kun selve klinteprofilet, hvis en frivillig aftale om Trampestien falder på plads.

Tove Damholt understregede, at IUCN i deres evaluering pegede på fossilindsamling som en alvorlig trussel mod verdensarven, og at UNESCO udpegningen til verdensarv jo ikke giver en særlig beskyttelse af klinteprofilet. IUCNs opmærksomhed omkring regler for indsamling afspejles i anbefalingerne givet i forbindelse med udnævnelsen. Den nuværende regulering er i dag bundet op på en frivillig aftale mellem Gjorslev Gods, Stevns Kommune og Østsjællands Museum. Tove Damholt anbefalede på denne baggrund kraftigt, at behovet for en lovmæssig beskyttelse af klinten med det formål at sikre hensigtsmæssig forvaltning af indsamling blev grundigt belyst i forbindelse med fredningssagen med fokus på klinteprofilet.

6. Besøgscenter

Stevns Kommunes Kommunalbestyrelse besluttede den 31.4 2015, at et evt. kommende besøgscenter vedr. Stevns Klints optagelse på UNESCOs verdensarvsliste skal placeres i Bosedal. Med udgangspunkt i rapport fra Dansk Bygningsarv (vedhæftet) er der søgt om at blive et af de 10 udvalgte steder i Danmark der får mulighed for fritagelse for Strandbeskyttelseslinjens bestemmer omkring kystnært byggeri m.v.

Rapport fra Dansk Bygningsarv vedhæftet til orientering.

Mogens Haugaard Nielsen orienterede og understregede det attraktive i at være blandt de 10 udpegede steder, der får mulighed for fritagelse for Strandbeskyttelseslinjen og glædede

sig til en videre dialog om projektet efter den noget følelsesprægede og tidspressede proces. Tove Damholt supplerede med, at det fra museets side handlede om den objektivt bedste løsning og støttede ønsket om dialog og fælles forankring af projektet.

7. Supplerende orientering

Under dette punkt har styregruppens medlemmer mulighed for gensidig orientering vedr. emner som ligger ud over dagsordenens punkter.

Naja Habermann orienterede om Verdensarvsdagen der blev afholdt d. 25. april og var en succes med ca. 250 deltagende og 300 fulgte med via livestreaming på nettet. Claus Jespersen understregede vigtigheden af at fastholde og udvikle det folkelige engagement. Bolette Lehn Petersen orienterede om der er verdensarv/ turisme diskussion på Folkemødet i juni og lovede at undersøge om diskussionen ville blive optaget. Parforcejagtlandskaberne og Christiansfeld er anbefalet indskrevet på Verdensarvslisten i 2015 3.-5. juli 2015. Den transnationale vikingestedsnominering fik deferral pga. ufuldstændig repræsentation af sites. Tove Damholt fortalte at der fra turismeaktører (herunder Visit SydsjællandMøn) arbejdes for at få UNESCO logo på motorvejsskiltene i Danmark. Berith Burkandt er i gang med at få UNESCO logoer på vejvisningsskilte internt i kommunen. Bjørn Voltzmann og Bolette Lehn Petersen nævner at der fortsat er stort fokus på Stevns Klint og Kommune efter optagelsen på verdensarvslisten, bl.a. i form af studieprojekter og besøgende delegationer, da Stevns ser ud til at have fået ry for at have en forbilledlig forvaltning af verdensarv.

8. Næste møde

Næste møde er fastsat til 28. september 2015 kl. 13-15.00.

9. Eventuelt

Naja Habermann opfordrede til at tilmelde sig nyhedsservicen på Stevns Klints officielle hjemmeside www.stevnsklint.org.